

להמריכו זליחה

גליון לה • פרשת בהעלותך תשפ"ד

מאוצר שיחותיו ומכתביו של הגאון הצדיק רבי יעקב מאיר שעכטער שליט"א

ניצוצי חיזוק ואמונה

כניני הפרשה

פתגמין קדישין ומרגיטין טבין שנשמעו מפ"ק הגה"צ מורינו שליט"א בשעה של קורת רוח ובשבילי דאורחא

על מקומו יבוא בשלום

מורינו שליט"א אמר בעת הקידושא רבא: הנה מבואר בירמיהו (מז), א-ג) אשר ברוך בן נריה תלמידו של ירמיה הנביא, התאונן "אשר מנוחה לא מצאתי", ופרש"י שם: "לא שרתה עלי שכונה להנבא, כמו "ותנח עליהם הרוח" (במדבר י"א), מה נשתנית מתלמידי הנביאים, יהושע שימש את משה נחה עליו רוח הקודש, אלישע שימש את אליהו נחה עליו רוח הקודש, אני מה נשתנית", ע"כ. ראינו שקרא ענין הנביאה מנוחה, והסבר לזה הוא, כי "יודישע נשמה" בעת שהוא קרובה ודביקה בהשי"ת, אז היא נמצאת במקומה הראוי לה ואז הוא שלו ושקט, וזה ענין נביאה אשר האדם מקרב עצמו ומדבק עצמו להקב"ה עד אשר נתקרב אליו כ"כ הוכה להנבא, ע"כ קרא ברוך בן נריה את הנביאה בלשון מנוחה, כי אכן בהגיע נפשו לנביאה אז בא למנוחת הנפש. וזה צריכין לדעת כי אנו שייכים להשי"ת ושם מקומינו וזה כל מנוחת נפשינו, ובלי זה האדם הוא בעולם התווה ממש ה"י.

(שב"ק דברים תשע"ג לפ"ק)

קבלת התורה למעשה

מורינו שליט"א כותב במכתב לבעה"ב אחד שהי' טרוד מאד בעסקיו וכי: אם אתה רוצה, אמסור לך שלושה דברים לקיים בכל יום. א. שתאמר בכל יום חמישה קאפיטלאך תהלים על הסדר. ב. שתלמד בכל יום סעיף אחד בקיצור שולחן ערוך. ג. שתעבור על הסדרה פרשה אחת בכל יום, שנים מקרא ואחד תרגום.

אם תאמר בכל יום חמישה קאפיטלאך תהלים, לא פחות ולא יותר, זה לא יטיל עליך עול, ועי"ז תגמור בכל חודש כל התהלים. ובעת אמירת תהלים תפרש את זה על עצמך. כי דוד המלך כיון ברוח הקודש בספר תהלים את כל מה שעובר על כל אחד ואחד מישראל. ואם כן צריך כל אחד בעת אמרו תהלים לכוון את זה על עצו על כל מה שעובר עליו - לפרש את שיחתו לפני השי"ת על ידי אמירת תהלים.

אם תלמד בקיצור שולחן ערוך סעיף אחד בכל יום, תזכור אותו. ועי"ז בכל חודש תהיה בקי בשלושה סעיפים.

ואם יהיה סעיף שאין אתה מבין, אתה יכול לשאול פשוט מתלמיד חכם. ואם יהיה סעיף ארוך, תלמוד רק חצי סעיף, ותחזור עליה כמה פעמים.

על ידי שתעבור בכל יום פרשה חומש ותרגום - תעבור בכל שבוע את כל הסדרה ביישוב הדעת ולא יהיה עליך עול. וכתוב לי תמיד

שאתה מקיימם.

(עשיך בהעלותך שנת תשל"ג לפ"ק)

'כי הם חייני'

עשרים וארבע שעות מעת לעת

הא לן פירושו הנפלא של רש"י על הגמרא (ב"ב טז ע"א) 'ברא הקב"ה יצר הרע ברא לו תורה תבלין' - 'ברא לו תורה תבלין', שצריך ללמוד ולעסוק בתורה כל כך עד שלא יהא לאדם מקום להרהורי עבירה, 'והלכך לאו אנוסין נינהו שהרי יכולים להציל את עצמן!' והיינו שהאדם מחויב ללמוד תמיד בכל עת, עשרים וארבע שעות מעת לעת! ואם צריך לעשות משהו מעבר לכך יעשנה בדרך עראי, ותי כף בגמר הדבר צריך לשוב שוב אל הספר וללמוד!

זהו 'פשוטו כמשמעו', האדם צריך ללמוד עשרים וארבע שעות בכל עת ורגע! החיוב הוא על כל עת ורגע! וזו היא הסיבה על מה שאין מברכים ברכות התורה בכל פעם שיושבים ללמוד, כי מצד הדין אין הפסק כלל! כי צריך תמיד להיות בעסק התורה! מען דארף האלטן אין איין לערנען! וכל דבר שעושים חוץ מזה יש לע- שותו בדרך עראי גרידא!

סוד ההצלחה בגשמיות וברוחניות

ואז כאשר מתנהגים כן, זוהי האדם ההצלחה גדולה ומבורכת! א גיוואלידיגע הצלחה! כי התר רה היא הצלחה גם בגשמיות, וכמאמרו של רביה"ק בספר המידות (ערך לימדו חלק שני אות ב): 'התורה והמעשר ושבת ונתנין חיים גש- מיים גם כן'.

זוהי אם כן העצה הטובה ביותר לכל ההצלחות כולם!

כי האדם יכול לרמות את עצמו שעי"י שידבר לשון הרע הוא יחזק את עצמו ואת מעמדו בפני בני אדם וינצח את חברו, אך זוהי כפירה גמור רה! "אָפֶּר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר שְׁפֹתֵינוּ אֲתָנוּ מִי אָדוֹן לָנוּ" (תהלים יב, ה), הוא חושב שעי"י שידבר רעה על רעהו הוא ינצח אותו, זהו כפירה גמורה! וכי עי"י לשון הרע תוכ תלנצח את השני? אדרבה, תלמוד ותעסוק בתורה, תנסה ללמוד תורה, אז תיווכח ותראה שהשי"ת יהיה בעוזך בכל הדברים כולם!

"עלבונה של תורה!"

חז"ל אומרים (אבות פ"ו משנה ב'): 'אוי להם לבריות מעלבור נה של תורה' - "עלבונה" של תורה! הרי נותנים לאדם הדבר הטוב ביותר שבכל הבריאה, ובמקום שיקח את המתנה וינצל אותה, הוא משחק עם ניררות חסרות ערך, משל למה הדבר דומה, לאחד ששידו נתן לו הון רב של מיליארד דאלער, ובסכום זה הוא יכול להציל את עצמו בכל הבחינות, ובמקום שיפנה לקבל את המי תנה הגדולה הזו הוא פונה עורף ומשחק עם גפרורים ואינו שם לב למתנה הניתנת לו! הוא הרי מבהז בזה את ידידו הטוב!

השי"ת הרי נתן לנו את התורה הקדושה, וכל אחד ואחד יכול להציל את עצמו על ידה, ואם אין האדם שם ליבו למתנה הגדולה הזו אזי "אוי להם לבריות מעלבונה של תורה".

משל למה הדבר דומה, לאחד ששידו נתן לו הון רב של מיליארד דאלער, ובסכום זה הוא יכול להציל את עצמו בכל הבחינות, ובמקום שיפנה לקבל את המתנה הגדולה הזו הוא פונה עורף ומשחק עם גפרורים ואינו שם לב למתנה הניתנת לו!

מכתבי הגה"צ מורינו שליט"א לאור הזמן והפרשה

מהארץ לא נכלים...

בי"ה יום ה' לסדר רק "שבתו" יתן ורפוא ירפא (שמות כא, יט) ובלק"מ סי' נח "אז שבת וועט געבן שפע" - ורפא ירפא, רפואת הנפש ורפואת הגוף, תשלי"א פעה"ק ירושלם ת"ו בב"א.

מה ששאל שמואל ממני אם החמש קאפיטלאך תהלים והשני סעיפים שולחן ערוך זה לא מעט מדי - כבר כתבתי כמה פעמים שאם רוצים ללמוד יותר, שילמדו שולחן-ערוך במקום אחר, לא בסדר של השני סעיפים, וכן תהלים אם רוצים לומר עוד, טוב שיהיה במקום אחר, כדי שהסדר הקטן ישאר במקומו "ווייל די וועלט זאגט אז פון דער ערד פאלט מען נישט" (כי העולם אומר שמהארץ לא נופלים), וכבר נאמר "קבץ על יד ירבה" (משלי יג, יא).

ועוד, ששיעור קטן אינו מתבטל אפילו בערב שבת ובשבת, ואילו שיעורים גדולים - כל מה שחוטפים הוא כולו ריוח. וידעתי מהמציאות שכל אלו שאוחזים בקביעות בהשיעורים הקטנים, מודים לי הרבה, ואומרים שכמעט מכלום זכו להישג גדול.

פעם שאלתי לכמה חברים אם יש להם שיעור בשולחן-ערוך, תשובת כולם היתה, אכן כן הם לומדים שו"ע. וכששאלתי אותם אם גמרו בתוך שנה שלוש מאות וששים ושמונה סעיפים - כולם שתקו. ומכל-שכן שעל ידי שני סעיפים ש"ע מסיימים בכל שנה יותר משבע מאות סעיפים בשולחן ערוך!...

ולא זו בלבד, לא רק שמרויחים כמות, אלא שהלימוד הוא ביישוב הדעת ומסודר, כי שיעור מועט יש פנאי לעיין היטב על כל דבר קשה, או לגשת לתלמיד חכם לבקש את עזרתו בענין קשה. אולם אם אין פנאי גם לזה, עכ"פ הסעיפים נקלטים בזכרון, ואין זה סותר שום לימוד של שום שיעור גדול.

אשתו של רבי יעקב גדלי תפלינסקי זצ"ל סיפרה שהוא גמר את כל התנ"ך על ידי השיעורים בתנ"ך שהיו לו באמצע האכילה, שלמד כל יום מעט, נטוב מעט בכונה, ולמד מעט ולמד הרבה "תאחז בזה וגם מזה אל תנח את ידך כי ירא אנקלים יצא את כלם" (קהלת ז', י"ח).

וגם בהתבודדות טוב להקדיש בכל יום זמן לעשרה רגעים התבודדות, כי זה לא מכביד, וגם יש בזה ישוב הדעת, ואם אוחזים בזה, אי ביום ירידה זכה עכ"פ לעשרה רגעים התבודדות.

מספרים ממוהרנ"ת, שהיה פעם בפניא דמעלי שבתא, בשעות הדחק של יום שישי אחר הצהרים, ורבי נחמן סולטשינער משמשו עסק עמו יחד בהכנות בטירחא דשבתא, ונזכר מוהרנ"ת שחצר לו עדיין חמשה רגעים מהתבודדות, ואמר לרבי נחמן שזיכר לו כשיעברו חמשה רגעים. ומיד ניגש מוהרנ"ת אל המוזה ונעמד לידה והשיח לבו לפני בוראו, ובמשך החמשה רגעים הביט רבי נחמן על השעון כמה פעמים עד שגיע הזמן שזיכר את מוהרנ"ת. וכשהזכירו שעברו חמשה רגעים, אמר לו מוהרנ"ת בשמחה: "רבי נחמן! גרויסע פינעף מינוט" (- חמשה רגעים גדולים)...

כי כשהשי"ת עוזר יכולים לזכות להתעוררות ונעמיות דקדושה גם על ידי חמישה רגעים, ועל ידי מה שרבינו הק"א אמר: "אביסל איז אויך גוט!" גם מעט הוא טוב, ועי"ז זוכים להרבה. הדרוש שלומכם וטובתכם

יעקב מאיר בן ח'י דינה שכטער

ספר אוסף מכתבים ח"ד מכתב רל"א.

בשלה"ק שער האותיות אות כ) "דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב", ולכן 'אז מען שפירט אז מען האט א ריכטיגע התעוררות, דארף מען ווייטער הערף [-כשמרגישים ע"י דבריו התעוררות נכונה, הוא סימן לשמוע עוד ממנו].

פעם שאלתי את רבי שלום נח [הנתיבות שלום זצ"ל] ברחובה של עיר - הרי בכל תקופה ניתוספים עוד בעלי מופתים ועוד מפורסמים, האם עלינו להאמין על כולם שהם צדיקים? - אני כשלעצמי דמייתי שיאמר לי 'אתה תישאר אצלי...' - אך רבי שלום נח כדרכו בענותותו אמר: 'זוי כלל ישראל האט אנגענומען, מוז מען גלייבן [-מה שכלל ישראל ראו לקבל עליהם להאמין בו צריכים להאמין].'

שאלה: כהיום יש ריבוי משפיעים ב"ה, והנה חז"ל (מו"ק יז ע"א) למדו מהפסוק (מלאכי ב, ז) "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבא-ות הוא" - אם דומה הרב למלאך ה' צבקות יבקשו תורה מפיו, ואם לאו אל יבקשו, אמנם מאידך לימדנו רבותינו (ראה הקדמת הרמב"ם לשמונה פרקים) 'קבל את האמת ממי שאמרו, ובכן מהיכן יש לידע אם לקבל דברי המשפיע אם הוא בבחינת מלאך ה' צבקות, ומאין לנו איזה משפיע מנחיל האמת?

תשובה: הנה בתחילה יש לדעת שהמשפיע ההוא אינו מדבר ואינו הולך נגד רוח המסורה לנו מדור דור, ואח"כ הלא אמרו בגמרא (ברכות ו' ע"ב) "כל אדם שיש בו יראת שמים דברים נשמעים", ועוד אמרו הקדמונים (ספר הישר לר"ת שער יג, הובא

מעשיות ועבודות מחכימות מאוצרו של מורינו הגה"צ שליט"א מסודר על פי נושאים

פניני הסיפור

"ענוה" (ז)

החזן הנודע בשערים

סביבו.

פעם אחת נכנס לבקבץ נדבות בבית הכנסת שבו התפלל הגאון מטשעבין, ואיתרמי שהיה אז לאחר קריאת התורה של יום ב' או ה'. הלה ניגש כדרכו לבקש צדקה מהגאון. לחש לו הגאון, שבכל פעם הוא נותן פרוטה אחת או שתיים, אבל הפעם יתן לו נדבה הגונה, בתנאי שיאמר בקול רם את ה"הללו" לשמח את הקהל כדקא יאות... הלא נתמלא שמחה וחדוה על הכסף, ויותר מכך על ההזדמנות שניתנה לו לזמר את ניגונו, וכמוכן שאז שרו הקהל אחריו, בידעם שבהוראת הגאון מטשעבין הוא מנגן. הדבר שימחו מאד, וזמן רב היה מתהלך שש ושמח וסיפר לכל על הקירוב הרב שגילה לו הגאון מטשעבין. לקהל הנוכחים היה הדבר ללימוד נפלא, איך שגדול בתורה וענק מוח כזה, במקום גדולתו שם ענוותנותו, הוא ידע שיהודי שבור זה אוהב לשיר "ההללו", ולא שכח להטות שכמו לרחם ולחזק אדם עלוב הנחשב לקצר דעה בעיני הבריות.

מורינו שליט"א סיפר: שמעתי עבודא נפלאה מהגאון מטשעבין זצ"ל, שהיה ידוע לגאון ענק ואדיר בתורה, והיה מפורסם ברוב אצילותו ומידת החן והחסד שבו - שעל אף גדולתו היה יכול להלך כנגד רוחו של אחד ואחד ולמצוא שפה גם עם האנשים הפשוטים ביותר.

בשנותיו האחרונות התגורר הגאון מטשעבין בשכונת 'שערי חסד' בירושלים. שם סובב יהודי בודד וגלמוד, שבור ומדוכך, לבוש בלבוש משונה, והיה מקבץ נדבות, ואיש לא שם לב אליו. הלה היה לו ניגון מיוחד על "ההללו" שלאחר קריאת התורה, קולו היה גס וחזק וקצת משונה, והסתלסל כ"חזן" מומחה. ואם נזדמן חתן בשבעת ימי המשתה בבית הכנסת שבו היה נוהג להתפלל, מצא לו עילה לנגן את ה"הללו". כדרכם של נערים סבבוהו "לסייעו", ומן הקהל היו תמיד כאלה שרגזו על הופעתו יחד עם הוללות הנערים

"ואם אתה סובר שאין מגיע לו כל הכבוד, הנה חצי כבוד תתן לו מה שמגיע לו, וחצי תתן לו בחינם..."

ניצוץ אחד

ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי הגה"צ מורינו שליט"א

יצא לאור על ידי